

Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentian
eduskuntavaalitavoitteet 2019

- Sosiaalipalveluiden asemaa on vahvistettava
- Sosiaalialan ammattilainen ansaitsee hyvän työelämän
- Eriarvoistuminen ja syrjäytymiskehitys pitää pysäyttää
- Riittävä ja pysyvä korkeakoulutettu henkilöstö on lapsen etu varhaiskasvatuksessa

Sosiaalipalveluiden asemaa on vahvistettava

Sosiaalialan ammattilaiset tekevät työtä ihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn hyväksi. He tukevat arkea ja elämäntähtäilyä silloin, kun ihmisen omat voimavarat eivät riitä. Ammattilaiset kohtaavat päivittäin turvaverkkojen varassa olevia, kaikenikäisiä ja -taustaisia ihmisiä.

Palvelut on aina ensisijaisesti nähtävä ihmisten oikeutena, ei pienituloisten velvollisuutena. Sosiaalialan ammattilaisten tehtävä ei ole toimia palveluiden tai etuuksien portinvartijoina, eikä viranhaltijapäätösten kumileimasimina. Arviointia, tavoitteiden asettelua ja psykososiaalista tukea ei voi erottaa päätöksenteosta.

Sosiaalialan asiantuntijuutta tarvitaan, kun suunnitellaan ihmisten hyvinvointiin ja toimeentuloon liittyviä uudistuksia. On pidettävä huolta siitä, että ihmiset saavat ajoissa tarvitsemaansa apua. Sosiaalipalveluiden asemaa on vahvistettava sote-uudistuksessa. Muuten uudistuksen tärkeimpiä tavoitteita ei saavuteta. Sosiaalipalvelut ovat erottamaton osa myös sosiaaliturvaa.

1. Sote-uudistuksessa peruspalveluita pitää vahvistaa myös sosiaalihuollon osalta: sote-keskusten on tarjottava riittävästi yksilöllisiä sosiaalipalveluita.

Asiakkaan on saatava apua ja tukea mahdollisimman varhain ja kokonaisvaltaisesti. Vastuun palveluohjauksesta ja -neuvonnasta pitää kuulua laillistetuille sosiaalihuollon ammattihenkilöille. Kyse on tavoitteellisesta ja vaikuttavasta sosiaalihuollon palvelusta, ei vai oikean palvelun luokse opastamisesta.

2. Sote-palveluiden johtotehtäviin tarvitaan lisää sosiaalihuollon asiantuntijuutta.

Vaativa ja vastuullinen työ edellyttää hyvää ammatillista johtamista. Johtajan on tunnettava sosiaalihuollon asiakkaiden kirjo, jotta hän voi päättää esimerkiksi resurssien kohdentamisesta. Johtajan on tiedettävä, millaista osaamista työntekijöillä on oltava, jotta hän pystyy kehittämään palveluita.

3. Köyhyyden poistamisen pitää kuulua sosiaaliturvauudistuksen päätavoitteisiin.

Sosiaalietuudet ovat jääneet jälkeen muusta tulokehityksestä, mikä näkyy sosiaaliryöstön ja -ohjauksen arjessa. Uudistuksessa on vahvistettava ihmisten oikeutta riittävään toimeentuloon ja huolenpitoon kaikissa elämäntilanteissa. Sosiaalialan osaamista pitää vahvistaa erityisesti tarveharkintaisten etuuksien ja palveluiden arviointi- ja ratkaisutyössä. Aikuissosiaaliryöstöä pitää kehittää osana sosiaaliturvan kokonaisuudistusta.

Sosiaalialan ammattilainen ansaitsee hyvän työelämän

Sosiaalialan ammattilaiset työskentelevät vaativassa, jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä. Hyvä johtaminen, työhyvinvointi ja elinikäinen oppiminen nousevat entistä tärkeämpään osaan työelämässä.

Työntekijän pitää voida tehdä työtään turvallisissa työoloissa. Asiakastyö pitää mitoittaa siten, että työn tavoitteet voidaan saavuttaa työajalla, työ vastaa asiakkaan tarpeisiin ja ammattilaiset pystyvät työssään hyödyntämään omaa koulutustaan ja osaamistaan. Asiakastyöstä on jäätävä aikaa asiantuntijatyölle ja oman osaamisen kehittämiseksi.

Työmarkkinoilla naiset ovat yliedustettuina sekä määrä- että osa-aikaisissa työsuhteissa. Määräaikaisuudet ovat suhteellisen yleisiä julkisella sektorilla ja nuorilla työntekijöillä. Vuonna 2017 jopa 27 prosenttia 25–34-vuotiaista palkansaajajanaista oli määräaikaisissa työsuhteissa.

1. Sosiaalialan asiakastyöhön on säädettävä sitovat, tutkittuun tietoon perustuvat asiakasmitoitukset.

Työntekijällä pitää jäädä aikaa myös verkosto- ja asiantuntijatyöhön.

2. Sosiaalialan kelpoisuuksista ei saa enää tinkiä.

Palveluiden vaikuttavuus ja asiakkaiden oikeusturva ovat vaarassa, jos sosiaalihuollon kelpoisuuksia edelleen väljennetään. Vaativa ja vastuullinen sosiaalialan työ vaatii korkeaa koulutusta ja osaamista. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tuottama osaaminen on tunnistettava työmarkkinoilla nykyistä paremmin.

3. Määräaikaisessa työsuhteessa olevan työntekijän asemaa on parannettava.

Työntekijällä on oltava aidosti yhdenvertaiset oikeudet esimerkiksi työterveyshuoltoon ja täydennyskoulutuksiin. Määräaikaisella työntekijällä on oltava irtisanoutumis-oikeus tilanteessa, joissa hänelle tarjotaan toistaiseksi voimassaolevaa tai muuten ehdoiltaan parempaa työsuhdetta.

4. Lainsäädännön pitää nykyistä vahvemmin ja selkeämmin turvata työntekijän oikeus täydennys- ja erikoistumiskoulutuksiin sekä työn kannalta välttämättömiin ammatillisiin koulutuksiin.

Työnantaja on velvoitettava korvaamaan koulutusten kustannuksia. Aikuiskoulutustuen tasoa on korotettava ja tuen enimmäiskesto on pidennettävä.

Eriarvoistuminen ja syrjäytymiskehitys pitää pysäyttää

Kaikilla on oikeus tasavertaiseen toimijuuteen ja osallisuuteen yhteiskunnassa. Tasa-arvoisessa yhteiskunnassa jokaisen voimavarat tulevat käyttöön.

Sosiaalihuollon palveluilla on vahva oikeudellinen perusta, joka suojelee haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita. Ammattilaisten työ perustuu syrjimättömyyteen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen.

Sosiaalihuollon ammattilaiset käyttävät työssään merkittävää julkista valtaa. He suojelevat asiakkaidensa perusoikeuksia ja itsemääräämisoikeutta. Oikeuksista huolehtiminen vaatii syvällistä osaamista, joka turvataan laadukkaalla koulutuksella.

Talentia vaatii yhteiskunnalta investointeja osallisuuteen. Se tarkoittaa pitkäjänteistä sijoittamista sosiaalipalveluihin, alan koulutettuihin ammattilaisiin sekä tutkittuun tietoon pohjaaviin menetelmiin. Tehty työ tuottaa säästöjä, tekemätön työ kustannuksia.

1. Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistä on jatkettava.

Lastensuojelun osalta huomiota on kiinnitettävä lainsäädäntöön, henkilöstömitoitukseen, laatusuosituksen toimeenpanoon ja ohjaukseen sekä lastensuojelun tiedonkeruuseen ja tutkimukseen. Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattoriressurssien on vastattava tuen tarvetta ja henkilöstön kelpoisuuksien työn vaativuutta. Kasvatus- ja perheneuvolapalveluiden saatavuutta on parannettava osana peruspalveluiden vahvistamista.

2. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuutta on parannettava, ja palveluiden sosiaalihuollollista ulottuvuutta pitää vahvistaa.

Varhainen ja monialainen apu perustasolla ehkäisee ongelmien monimutkaistumista ja vähentää kokonaiskustannuksia. Päihde- ja mielenterveysongelmat eivät saa estää pääsyä muihin palveluihin.

3. Itsemääräämisoikeuden vahvistamista koskeva asiakas- ja potilaslaki pitää valmistella huolella.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on vahvistettava paljon palveluita tarvitsevien ja erityisen tuen tarpeessa olevien oikeuksia ja osallisuutta. Työskentely vammaisten, vanhusten, lasten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kanssa vaatii vahvaa osaamista. Työn vaativuus pitää tehdä näkyväksi.

Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden omatyöntekijän on oltava sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö. On seurattava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädäntö vaikuttaa paljon palveluita käyttäviin asiakkaisiin.

4. Paperittomien oikeudet välttämättömiin sosiaali- ja terveyspalveluihin on turvattava.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Perusoikeudet eivät rajaudu kansalaisuuteen tai statukseen. Niiden toteutumista ei voi jättää vapaaehtoistyön tai epävirallisen auttamistyön varaan. Talentia vaatii nykyistä vahvempaa lainsäädäntöä ja viranomaisvastuuta kaikkein heikoimmassa asemassa olevien suojelemiseksi ja auttamiseksi.

Riittävä ja pysyvä korkeakoulutettu henkilöstö on lapsen etu varhaiskasvatuksessa

Suomalainen varhaiskasvatus on arvostettua ja laadukasta. Sen kehittämistä on jatkettava, sillä lasten, perheiden ja yhteiskunnan tarpeet muuttuvat. Varhaiskasvatusjärjestelmässä on tunnistettava ja vahvistettava niitä piirteitä, jotka parhaiten toteuttavat lapsen etua.

Henkilöstön vaje ja vaihtuvuus vaarantavat laadukkaan ja tavoitteellisen varhaiskasvatuksen. Henkilöstöllä on hyvä koulutus, mutta koulutustasoa ja osaamista on edelleen nostettava. Ammattilaisilla pitää olla oikeus päästä koulutuksiin ja edetä urallaan. Ne ovat edellytys henkilöstön hyvinvoinnille, pysyvyydelle ja pitkille työurille.

Varhaiskasvatuksessa ei tarvita jakoa varhaiskasvatuksen opettajiin ja sosionomeihin. Jako on keinotekoinen ja luo turhaa hierarkiaa varhaiskasvatukseen.

1. Yhdenvertainen oikeus varhaiskasvatukseen on palautettava kaikille lapsille.

Alueellisia eroja varhaiskasvatukseen osallistumisessa on kavennettava. Heikossa taloudellisessa asemassa olevien perheiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen on tuettava.

2. Ryhmäkokoja on pienennettävä.

Kaikkiin lapsiin, myös osa-aikaisesti varhaiskasvatukseen osallistuviin, on sovellettava samaa suhdelukua, jonka on yli kolmevuotiailla oltava yksi aikuinen seitsemää lasta kohti.

Mitoituksessa tulee nykyistä selkeämmin huomioida vammaiset ja muuten tuen tarpeessa olevat lapset.

Varhaiskasvatuksen kuraattoreita ja perhetyöntekijöitä, palveluohjaajia ja muita erityistyöntekijöitä on saatava lisää päiväkoteihin ja varhaiskasvatuksen hallintoon.

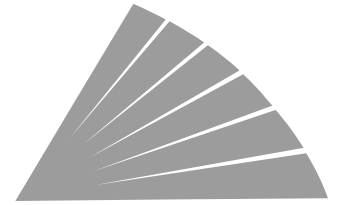
3. Varhaiskasvatuksen ammattilaisille on turvattava pääsy koulutuksiin ja oikeus edetä uralla.

Varhaiskasvatuksen opettajaksi on myös tulevaisuudessa voitava valmistua ammattikorkeakoulusta. Varhaiskasvatukseen suuntautuneen sosionomi (AMK) -tutkinnon suorittaneille on avattava mahdollisuus saada lisäkoulutuksella kelpoisuus toimia esiopetuksessa opettajan tehtävässä. Lisäksi on avattava opintopolut erityislastentarhanopettajan opintoihin.

Sosionomi (YAMK) -tutkinnon suorittaneelle, varhaiskasvatuksen opettajaksi valmistuneelle sosionomille tulee avata kelpoisuus päiväkodin johtajan tehtävään.

Varhaiskasvatuksen tukipalveluiden henkilöstö ja kelpoisuudet on määriteltävä lailla. Nämä tukipalvelut auttavat varmistamaan, että kunta ja mahdollinen maakunta pystyvät tekemään saumatonta yhteistyötä lasten ja perheiden palveluiden ja tuen hyväksi.

Lisätietoja: www.talentia.fi/eduskuntavaalit

Talentia ry on kasvava akavalainen liitto, jonka jäsenenä on yli 25 000 korkeakoulutettua sosiaalian ammattilaista.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
– Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf

Ratamestarinkatu 11

00520 Helsinki

vaihde 09 3158 6000

toimisto@talentia.fi

www.talentia.fi

  talentiary

 talentia_ry